

Vad som hänt

Fiskeriverket gav 2006 länsstyrelserna i uppdrag att utforma regionala fiskevårdsplaner för perioden 2007-2010. Fiskevårdsplanen för Stockholms län författades av Länsstyrelsen och föreslår bl.a. utredningsarbete för Nykvarnsdammen och Tällebrodammen i Moraån.

2009 beviljades Sportfiskarna 100.000kr i statligt fiskevårdsbidrag från Länsstyrelsen i Stockholms län för att skapa ett kunskapsunderlag kring Nykvarnsdammen och Tällebrodammen i Moraån, Järna. Kunskapsunderlaget togs fram i enighet med de mål och prioriteringar vilka pekats ut i fiskevårdsplanen. Det framtagna kunskapsunderlaget visade bl.a. att inget tillstånd fanns för varken Tällebrodammen eller Järnadammen.

Efter att förstudien tagits fram stagnerade Länsstyrelsens arbete med dämmena i Moraån. Sportfiskarna påtalade vikten av ett fortsatt tillsynsarbete i Moraån genom att skicka in ett brev med frågor kring Länsstyrelsens tillsynsarbete och den specifika situationen kring Moraån den 26 maj 2011 (beteckning 535-14397-2011). Detta brev besvarades först 2014-04-11 efter inte mindre än fem påminnelser per e-post (20/9/2011, 8/10/2012, 9/10/2012, 7/1/2012 och 19/3/2014).

Utöver skrivelsen var Sportfiskarna på möte hos Länsstyrelsen med Enheten för Miljöskydd den 20 mars 2012. Mötets syfte var att diskutera det material i förstudien som Länsstyrelsen finansierat 2009 samt Länsstyrelsens tillsynsarbete i Moraån. Vid mötet berättade Länsstyrelsen att de beställt en kulturmiljöutredning kring dämnet för att öka kunskapen kring kulturmiljöaspekterna. I övrigt fanns ingen planerad tillsyn över Nykvarnsdammen eller Tällebrodammen.

I maj 2014 beställdes ännu en förstudie kring Moraån av Södertälje kommun i samråd med Länsstyrelsen. Denna studie färdigställdes i september 2014 och beskrev likt den föregående studien Moraåns naturvärden, vandringshindersproblematik och tänkbara lösningar. Både under framtagandet av fiskevårdsplanen och efter dess färdigställande hölls en tät kontakt med möten mellan Länsstyrelsen och Södertälje kommun.

Trots alla studier och undersökningar togs inget beslut i frågan. Sportfiskarna upplyste därför länsstyrelsen via mail under oktober 2015 om dess förpliktelser samt att ett beslut måste tas. Togs inget beslut före årets slut skulle Sportfiskarna JO-anmäla länsstyrelse för den passivitet samt bristfälliga hantering länsstyrelsen uppvisat i aktuella ärenden. Sportfiskarna fick först ett svar efter telefonkontakt med högsta chefen på länsstyrelsen under slutet av december månad samt att ännu ett mail inskickats i mitten av januari 2016.

Det svar vi till slut fick i slutet av januari hänvisade till behov av ytterligare undersökningar samt satt ett mål på beslut under tredje kvartalet 2016, alltså mer än 7 år efter det att fullgott beslutsunderlag fanns länsstyrelsen till handa.

Rättslig bakgrund till JO-anmälan

Vi har ett oerhört stort antal dammar i svenska vattendrag som saknar tillstånd och enligt miljöbalkens definition därmed är olagliga. Som ideell förening med fokus på biologisk mångfald är vi beroende av att tillsynen av dessa vattenverksamheter fungerar så att miljöbalkens miljökrav också i praktiken ska kunna få genomslag. Utan ett beslut från tillsynsmyndigheten finns inget att överklaga. Den funktion att tillvarata de allmännas intresse i miljöfrågor som miljöorganisationerna tilldelats genom 16 kap 13 § MB samt etablerad praxis sätts på detta sätt ur spel om tillsynsmyndigheten avstår ifrån att ta ett beslut i olika tillsynsfrågor. Utan fungerande tillsyn blir miljöbalkens krav på miljöanpassning endast ett luftslott.

Av 26 kap 1 § MB framgår att tillsynsmyndighetens viktigaste uppgift är säkra miljöbalkens efterlevnad. Nuvarande lagstiftning ställer därmed krav på ansvarig tillsynsmyndighet, i detta fall

länsstyrelsen, att agera då de fått information om olagliga vattenverksamheter. Som framgår av bifogad mailkorrespondens har länsstyrelsen i Stockholms län haft vetskap om de specifika olagliga tillsynsobjekten som JO-anmälan gäller sedan 2009. Vidare har länsstyrelsen under många års tid haft tillgång till ett både kostsamt och omfattande underlag för beslutsfattande. Enligt vad som framgår av bifogad mailkorrespondens anser Sportfiskarna att tillräckligt underlag för beslutsfattande redan fanns länsstyrelsen till handa 2009. Trots detta hänvisas till behov av ytterligare underlag som enligt bifogad kommunikation från länsstyrelsen skulle tagits fram redan under 2012 och som enligt Sportfiskarna dessutom inte är relevant för föreläggandefrågan. Inget beslut har ännu tagits i aktuella ärenden. Sportfiskarna har försökt vara tillmötesgående samt erbjudit att bistå med hjälp. Trots detta skjuts ett beslut hela tiden upp.

Sportfiskarna menar därför, med stöd av bifogad dokumentation samt förklarande text i anmälan, att länsstyrelsen allvarligt brustit i sitt tillsynsansvar enligt 26 kap 1 § MB. Vidare förtjänar de arbetsmetoder som länsstyrelsen använder, inte endast i detta fall men överlag i deras tillsyn av vattenverksamheter, allvarlig kritik då de både är ineffektiva och resurskrävande. Med nuvarande arbetsmetoder kan länsstyrelsen i Stockholms län omöjligt uppfylla det tillsynsansvar av vattenverksamheter som åligger ansvarig tillsynsmyndighet enligt miljöbalken.